

هونه‌رمه‌ندين كورد د بينالا نيڤنه‌ته‌وى دا

فه‌مه‌ى بالايى

كوردى به‌ردانه سهر ره‌نگين تابلويان و ناماده‌بويين د سالونى دا ب بیده‌نگى گوهداريا موزيكي دكر. پاشى ژ ناليى گروپه‌كه نيئالى فه پارچه‌ك شانۆ لسهر هه‌له‌بچه پيشكيش كر، شه‌فه ژى جهى بالكيشيا بينه‌ران بوو. هونه‌رمه‌ندين به‌شدار شه‌فه بوون:

مالئا (ئۆمه‌ر همدى ژ باشورى پروژانايى كوردستانى

پيپوار سه‌عيد ژ باشورى كوردستانى
پوناك ئوسمان ژ باشورى كوردستانى
ئلكهر پيزان ژ باكورى كوردستانى
حوسه‌ن ئيشك ژ باكورى كوردستانى
ماممى (حه‌سه‌ن حوسه‌ين) ژ باكورى كوردستانى
مؤنيره مالكى ژ پروژهلان كوردستانى
بوهار مالكى ژ پروژهلان كوردستانى
هه‌روه‌سا ب به‌لافكرنا پۆسته‌ره‌كى

ژ بۆ جارا يه‌كه‌مه كو كورد نه‌ته‌وه‌كى بى ده‌وله‌ت به‌شدارى بينالا نيڤنه‌ته‌وى دين. بينالى هه‌ر دوو سالان جاره‌كى تى كرن و ب دريژيا ۱۰۹ سالانه ل باژيڤى قينسيال ل ئتاليا تى كرن، ب دريژيا ديرؤكا خوه‌ خوه‌دى ناسنامه‌ك هونه‌رى و كولتورى، جيهانى يه. هونه‌رمه‌ندين هه‌رى ناقدارين جيهانى به‌شدار دين وه‌كه ميناك: د سال ۱۹۲۷ دا پابلؤ پيكاسؤ لسهر ناڤى ئسپانيا به‌شدار ببؤ هه‌روه‌سا ب ده‌هان هونه‌رمه‌ندين جيهانى د قى بينالى دا تابلويين خوه نيشان دده‌ن و ب مليونان كه‌سڤن ژ نه‌ته‌وين جودا جودا لى دنين.

بينالا ئيسسال ل ژيڤر ناڤى (ناڤاكرنا جيهانه‌ك نيو) د قى جيهانى دا كورد بناڤى (پلانيت كوردستان) به‌شدار بوون. ژ هه‌رچوار پارچين كوردستانى هونه‌رمه‌ندين كورد ب تابلويين خوه به‌شدار ببوون، مژارا به‌شى كوردستانى سى خالين سه‌ره‌كه بوون وه‌ك ناسنامه، زمان و سنؤر. هه‌ر هونه‌رمه‌نده‌ك ب ستيه‌ك تايه‌ت و مه‌تريله‌ك تايه‌ت هونه‌رى خوه ناڤراند بوو. ل سه‌ر ده‌ستى خانم له‌يلا زانا فه‌كرنا بينالا ۵۳ يا به‌شا پلانيت كوردستان د ۶/۷/ ۲۰۰۹ دا هاته فه‌كرن و گه‌له‌ك سياسه‌تمه‌دار، كه‌سايه‌تى، پروژانه‌قان، مه‌ديا و هونه‌رمه‌ندين كورد و بينالى ناماده ببوون. پاشى هه‌ر هونه‌رمه‌نده‌كى شروقا به‌ره‌مه‌ى خوه كر و ب ئاوازين كوردى هونه‌رمه‌ند دلشاد مه‌حه‌مه‌د سه‌عيد ب كه‌مانا خوه ئاوازين

ره‌نگين د ناڤا باژيڤى قينسيال دا ب ناڤى پلانيت كوردستان و كاته‌لوگه‌ك تايه‌ت لسهر ره‌وشا جه و پارچين كوردستانى و به‌ره‌مه‌ين هونه‌رمه‌ندان و هند گوتنن ناقدارين جيهانى و كورد و دؤستين كوردان لسهر قان سى خالين وه‌ك: زمان، ناسنامه و سنؤر د كاته‌لوگى دا نڤيسا

ميرى هيكان (جه‌مال شه‌بدؤ) ژ باشورى پروژانايى كوردستانى
نوريم همدى ژ باشورى پروژانئا
بالدين شه‌مه‌د ژ باشورى كوردستانى
ئازاد نانه‌كه‌لى ژ باشورى كوردستانى
فه‌مه‌ى بالايى ژ باشورى كوردستانى
وه‌ليد ستي ژ باشورى كوردستانى

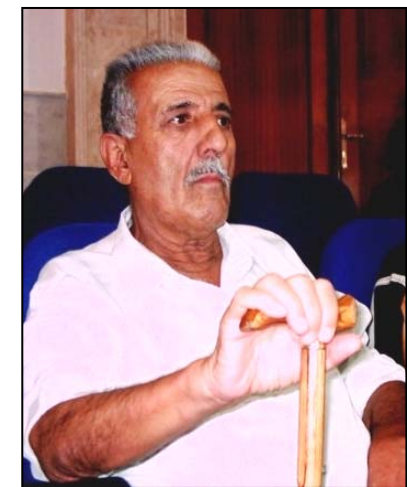
بوون. كه‌سڤن وه‌كه:

فه‌يله‌سؤڤى نيئالى و سه‌رؤك شاره‌ده‌رى قينسيال ماسسيمؤ كاچارا، داريؤ فؤ خوه‌ديى خه‌لاتى نوبل يا شه‌ديه‌ياتى، گارى نادامس، ژؤسه‌با ساړؤناندا، موسا عه‌نته‌ر، له‌يلا زانا، مه‌حمود ده‌رويش، مه‌حه‌مه‌د ئوزون، بؤبى ساندس، كؤلدؤ ئزاگره، ئامن مالوف، داننى مؤرسؤن، هالوك گرگه‌ر، شه‌دوارد و ساد، جاستلؤ سواره‌ن، دؤرله‌تا ئوره‌تاپزكاييا، ئيگؤر شه‌ستانكؤنا، رومان نڤيسى چيكي ميلان كونديرا، گلؤرا ئانزالدوا، شه‌حه‌مه‌د ده‌ره، پروژان حازم، سامى به‌ريانگ، هارولد پينته‌ر...هتد

هه‌روه‌سا ب پشته‌قانيا، په‌رله‌مانتويا شه‌روپا، كنگ، كه‌كؤمه‌تا هه‌ريما كوردستانى وه‌زاره‌تا روشنبيري، ماركؤپلؤ سيستمه، ئنستيتوتو كوردى يا شه‌لمانيا، ئنستيتوتو كوردى يا ئسته‌نبول، ئالى جان، ئؤرسؤلا جاسگراند، هيڤى دلارا، به‌همان قؤيادى، پروژ تيڤى، ئالكسه‌نده‌ر، گؤنزاگوه، لاجؤمبه و گه‌له‌ك سازى، كه‌سايه‌تى و كؤمه‌لين كوردى و نيڤنه‌ته‌وى... شه‌فه بيناله دى پينچ مه‌هان به‌رده‌وام بيت

و ب هه‌زاران كه‌س ژ هه‌موو جيهانى دى سه‌ره‌دانا كوردستان پلانيت كه‌ن. د قى بينالى دا ۱۰۶ وه‌لاتين جيهانى به‌شدار بوونه.

تشتى بالكيش دقى بينالى دا شه‌وه كو، كاته‌لوگا مه‌ركه‌زى ژ ناليى ده‌سته‌يا ژورى يا بينالا نيڤ نه‌ته‌وى هاتيه ناماده‌كرن، ناڤى كوردستانى ژى دگه‌ل ده‌وله‌تين مه‌زنين جيهانى هاتيه نيشاندان، لى تشتى مروڤ پى خه‌مگين دبوو شه‌وه بو كو بده‌هان تيله‌فزيون، روژنامه و مه‌ديا جيهانى دگه‌ل سه‌روك و وه‌زيرين وه‌لاتى خوه ناماده ببون لى به‌شا كوردستانى ژ بلى تيله‌فزيونا روژ يه‌ك كه‌نالى كوردى ناماده نه‌بوو، هه‌روه‌سا ژ كه‌مه‌تا هه‌ريما كوردستانى ژى يه‌ك كه‌س روژا فه‌كرنى ناماده نه‌بوو، شه‌فه ژى جهى پسيارى بوو! هيقيدارين بو سال 2011 كورد بگه‌رمى و ب هه‌سته‌كا نه‌ته‌وى و به‌ره‌پسارى به‌شدارى بينالا نيڤنه‌ته‌وى بين. به‌ته‌نى مروڤ دشيت هيژا خوه يا سياسى، نه‌ته‌وى و كولتورى د جهين هوسادا نيشانى جيهانى بده‌ت و كوردستانى بده‌ت ناساندن.

به‌هه‌رمه‌ند ، هه‌ر چركه‌ك ژ ئيانا وى بؤ كوردينيى ومله‌تى كورد يا ته‌رخانكرى بوو ، كاره‌كى هه‌ره باش ل راديوييا كورديا به‌غدا وروژنامه و كؤڤارين وى سه‌رده‌مى هه‌بوو، وشوون تبليغ وى ل وان جهان ديار وئاشكرايوون ، ده‌مى هاتيه ده‌وكى شيانين وى لاواز ببون ، كه‌فتبو دووماهيا ژى خوه ، لى حه‌ز وقيانا وى بؤ كارى رۇشنبيري ، حه‌زا وى ل سه‌ر خزمه‌تا په‌يڤا ره‌سه‌ن شه‌وه هيژ دايسى كوڤاره‌كى بناڤى " بشيش " ده‌ريڤخت، پينچ ژماره ژى ده‌ريڤخت وپاش راوه‌ستا ، ژماره‌كا باشا په‌رتؤكان ل دووڤه خوه هيلاينه، هنده‌ك گه‌هسته‌نه چاپى وهنده‌ك ژى ماينه ، چه‌ندين گوتار وڤه‌كؤلين به‌لافكرينه ، به‌ره‌په‌رين نڤيسى يين نه‌به‌لافكرى هه‌نه پيدى ل دووڤه چؤن ودوباره خواندن ودارشتنى نه.

ئه‌حه‌مه‌دى جزيرى چووره‌حه‌متى . . . پشتى تو په‌يا ژى بووى، ري‌بازا ته به‌رده‌وامه وگيانى ته ل به‌هه‌شتى شاد

ئيسماعيل تاھير

سال وده‌مان شه‌فه ناڤه دگه‌ل من مه‌زن بوو وه‌ر ده‌زر وده‌رونى من دا مه‌زنتر دبوو ، هه‌تا بؤ جارا ئيكيى من ديتى ، كه‌سانه‌كى ده‌روون سڤك و خوين شرين ، براسى من باوه‌رنه‌دكر ، شه‌فه چ تشته هول كه‌سانين مه‌زن وه‌زرفان وروشنبيري دكه‌ت خوداين قى روحا سڤك و كه‌سايه‌تبه‌كا ناسايى ين. پشتى شه‌مه‌ ژى مه‌زن بوين وچاڤين مه‌ بدونيائى فه‌بوين وه‌اتينه ناڤه ناڤان وى ده‌مى بؤ من خوه‌يا بوو شه‌فه زانين وروشنبيري وئاسؤييين به‌رزن كه‌سانين زانا وپه‌رى ئاسؤييين به‌رزن وبلندن دكه‌ن ، كه‌سڤن قالانه . . . نه‌زانن . . . دڤنين خوه ل يين به‌رامبه‌ر خوه بلند دكه‌ن ، كه‌سانين نه‌زانن نه‌زانين وكيه‌م هه‌رييا خوه قالاتيا خوه پى فه‌دشيرن، لى سه‌هيدايى شه‌حه‌مه‌د "ئه‌حه‌مه‌دى جزيرى " نه ژوانه وچ جاران نائيه‌ته وى ناستى نزم دژيانا خوه هه‌مى دا، كه‌سه‌كى زانا وپه‌رى زانيارى وگيانه‌كى سڤك و خوه‌نه‌كا شرين بوو ، ده‌مى شه‌وه ل سه‌ر هيژا خوه وپشتى دان عه‌مريويى و كه‌فتيه قولاچى، هه‌ر شه‌وه كه‌سى گيان به‌رز وروح سڤك بوو وچ جاران نه خوه گران دكر ونه خوه نه‌زان

دديت. جزيرى شه‌وه ل سال 1935 ل جزيرا بؤتان ل باكورى كوردستانى ژخيزانه‌كا جوتيار ودونيا ديتى هاتيه سه‌ر دونيائى ژبه‌ر پاريسى نانى ول دووگه‌ريانا ژيانه‌كا ئارامتر قه‌سه‌تا باشوور كر ، ل ده‌ستپيكا ساليين چلان ژسه‌دساليا بورى به‌ر به‌غدا بريڤه‌ت ول جهى كارى ده‌ستان وه‌يژا ملان ده‌ست بدارشتنا هه‌زى كر وديپاڤى رۇشنبيري وه‌ونه‌رى دا كه‌ته كارى ، تيگه‌هى ريڤجه‌رى بريڤه‌رى گه‌سوپى ، خوه‌ندنا خوه يا ده‌ستپيكي بسدووماهى ئينا ول په‌يمانگه‌ها هونه‌رين جوان ل به‌غدا ل پشكا شانويى هاته وه‌رگرتن. وى ده‌مى رۇشنبيري وكه‌لتوور وه‌ونه‌رى شانويى ل جه‌م تيگه‌ل بوون وه‌زرين وى شاراندن ، پشتى چه‌ندين سالان ژتيگه‌ليا وى دگه‌ل سياسه‌تى وكارى پارتايه‌تى ، هه‌مى لايه‌نين ژينا وى بڤان بياقان لڤين ، خورته‌كى خوه‌ن گه‌رم ، زانا وپه‌رى پيزانين و خودان كه‌سايه‌تبه‌كا به‌يژ وكاره‌گر ل سه‌ر ره‌خ ودرين خوه ، ره‌نگه‌دان ل سه‌ر كوده‌تاييا به‌عسيان ل سه‌ر ده‌سته‌هلاتا وى سه‌رده‌مى گه‌هسته ريژين پيشه‌رمه‌گه‌يى و به‌هه‌مى هيژ وشيان

ري‌بازا خه‌بات و تيگوشانى ل به‌ر گرت ، دگه‌ل هه‌لاتنا ده‌هكى هه‌فتييان و بجه هاتنا ريگه‌فتنا يازده‌يى ئادارى هه‌مى شيانين خوه كرنه ئيك وروژنامه‌قانى وراگه‌هاندن ژى زان ، گه‌هسته قوئى روژنامه‌قانى كورد ل به‌غدا ، ده‌مه‌كى نه‌كيه‌م ل ئيژكى ده‌نگى كوردستانا عيراقى ژى خه‌بات به‌رده‌وامكريه ، ده‌سته‌ك ل راديويى وئيك ل روژناما ته‌ناخى يا به‌غدادى وه‌هتا نه‌كسى خه‌باتا وى دريژى هه‌بوو. شه‌مه‌دى جزيرى جهى باوه‌رى وشانازيا به‌رپرس و كاربه‌ستين وى بوو ، باوه‌ريه‌كا باش وپيشچاڤه بشيانين وى هه‌بوو ، هه‌ر ئيكسه‌ر بؤ بلندترين جهى روژنامه‌قانى هاته به‌ريژاركرن ، ژبه‌ر هه‌يممه‌ت وزانين وشيانين وى ، دلسووزى و خه‌باتا وى بؤ پؤستى " جيگري نه‌قبيى روژنامه‌قانى عيراقى " هاته به‌ريژاركرن، وده‌مى چوار سالان " 1970 - 1974 " دا شيا مه‌زنترين خزمه‌ت پيشكيش بكه‌ت، ورويى گه‌شى رۇشنبيري وراگه‌هاندنا كوردى ل وى سه‌رده‌مى سپى بكه‌ت. هه‌تا سه‌رى دڤنى كورد . . دلسووز . . خه‌مخور . . داھينه ر . . خودان شيان